

CYKL | ŚWIAT FILMU

GRUPA WIEKOWA | klasy 4–6

ANALIZA PSYCHOLOGICZNA

opracowanie: Marta Szydłowska

FILM | „Ronja, córka zbójnika”, reż. T. Danielsson

Film przeznaczony dla nastolatków i ich rodziców. Zaprasza widza do lasu pełnego zaskoczeń, gdzie Świat rzeczywisty miesza się z fantastycznymi postaciami. Obraz rozwijającej się przyjaźni głównych bohaterów, Ronji i Birka, skłania widza w każdym wieku do refleksji na temat relacji. Wielość przygód dzieci, pięknie ukazana łączność człowieka z naturą oraz kształtujące się wzorce zachowania w zgodzie z własnymi wartościami czy potrzebami to inspiracja do wielu rozmów z młodym odbiorcą. Film dotyka niezwykle ważnej w dzisiejszych czasach kwestii budowania u dzieci poczucia sprawstwa, skuteczności czy wpływu na własne życie. Ronja i Birk, mieszkając samodzielnie w lesie, każdego dnia uczyli się radzenia sobie zarówno w małych, codziennych sytuacjach, jak i tych bardzo trudnych. Bardzo ważna dla rozwijającego się młodego człowieka jest możliwość wyrażania własnego zdania, podejmowanie samodzielnych decyzji i nieskrępowana nadmierną rodzicielską kontrolą potrzeba autonomii.

TEMATY DO OMÓWIENIA

Film stwarza okazję do omówienia z uczniami trzech tematów:

- Zwyczaje mieszkańców zamku i relacje pomiędzy nimi;
- Okres dorastania i nauka odpowiedzialności;
- Pojednanie.

Zwyczaje mieszkańców zamku i relacje pomiędzy nimi

W ciekawy sposób zostały zaprezentowane w filmie zwyczaje mieszkańców zamku. Obserwujemy ich codzienne funkcjonowanie w stworzonej przez siebie wspólnocie. Każdego wieczora siadali do wspólnego posiłku. Siedząc przy ogromnym stole, uroczyście celebrowali wspólne jedzenie. Z kilkunastoma mężczyznami mieszkała tylko jedna kobieta – Lovis, Żona Mattisa. Wszyscy z uwagą jej słuchali i odnosili się do niej z szacunkiem. Poddawali się zabiegom pielęgnacyjnym czy higienicznym, np. wyciąganiu wszy z włosów. Oglądając film, mamy okazję zaobserwować relację pomiędzy tatą i córką, która ewoluuje; od początku widzimy wzajemną bliskość bohaterów. Wspólnie spędzają czas na łonie przyrody, podczas którego Ronja poznaje las, ucząc się, co jest bezpieczne, a co jej zagraża.

Ważnym wątkiem w filmie jest wzajemne wspieranie się zbójników. Młody widz ma okazję zastanowić się nad swoim miejscem w grupie rówieśniczej, nad poczuciem bezpieczeństwa emocjonalnego oraz tym, jak wygląda wzajemne wspieranie się w kłopotach czy sytuacjach konfliktowych. Wsparcie społeczne, poczucie akceptacji w przynależnej grupie to ogromnie ważne czynniki ułatwiające radzenie sobie w trudnych chwilach.

Pytania: Jakie zwyczaje panowały w zamku? Który ze zwyczajów chciałbyś wprowadzić do swojego domu? W jaki sposób mężczyźni traktowali jedyną kobietę mieszkającą z nimi? Czym dla Ciebie jest szacunek do siebie i do innych? Co to znaczy, że szanujesz siebie? Co to znaczy, że szanujesz innych? Co lubisz, a co chciałbyś zmienić w swojej grupie rówieśniczej/drużynie/zespole?

Okres dorastania i nauka odpowiedzialności

Główna bohaterka Ronja od urodzenia ostrzegana była przed największym wrogiem Mattisa, zbójem Borką i jego hersztem. Pewnego dnia poznała młodego chłopca Birka, który okazał się synem Borki. Dzieci w ukryciu przed dorosłymi i ich skłóconymi bandami spotykały się w lesie, w piwnicach zamku, deklarując, że są dla siebie siostrą i bratem. Obserwujemy rodzące się uczucia młodzieńczej, braterskiej miłości i przyjaźni między Ronją i Birkiem w ekstremalnych wręcz warunkach. Nie zgadzając się z decyzjami ojca, dziewczynka postanawia uciec z zamku. Towarzyszy jej Birk i wspólnie spędzają lato w Niedźwiedziej Grocie. Dzieci początkowo z ogromnym entuzjazmem i ciekawością odkrywają samodzielne życie. Są zdane tylko na siebie, odpowiadają za przygotowanie posiłku, który wcześniej muszą złowić/zdobyć. Wspólnie z młodymi bohaterami uczestniczymy w wielu kłopotliwych sytuacjach i obserwujemy kształtujące się strategie radzenia sobie z problemami. Jednocześnie mamy okazję obserwować niezłomność oraz lojalność Ronji i Birka. Postępują w zgodzie ze swoimi potrzebami, wartościami oraz wspólnymi ustaleniami.

Pytania: Jak Ronja i Birk spędzają wspólny czas? Co podobało Ci się najbardziej w ich samodzielnym mieszkaniu w Niedźwiedziej Grocie? Jaka spotkała Ciebie sytuacja, w której musiałeś podjąć samodzielną decyzję? Po czym możesz poznać przyjaźń pomiędzy bohaterami? Co dla Ciebie oznacza słowo „przyjaźń”? W jaki sposób Ty jesteś przyjacielem dla kogoś?

Pojednanie

Jednym z ważniejszych wątków poruszonych w filmie jest temat pojednania zwaśnionych rodów. Od początku filmu słyszymy o złym zbójcu Borce, przed którym ostrzegana jest Ronja. Przypadkowe spotkanie Ronji z nieznanym chłopcem w swoim wieku i wiadomość o niespodziewanym zamieszkanu w drugiej części zamku rozpoczyna ciąg przygód dzieci. Jesteśmy świadkami rodzącej się przyjaźni pomiędzy Ronją a Birkiem. Bohaterowie spotykają się, w zależności od pory roku i warunków atmosferycznych, w lesie, w piwnicach zamku, na zamku. Dzieci dążą do pojednania zwaśnionych band. Upór i stanowczość Ronji, a później także Birka, doprowadziły do złagodzenia wrogich stosunków pomiędzy zbójami. Dodatkowo śmierć Łysego Pera bardzo poruszyła nieustępliwego Mattisa i znacząco przyczyniła się do pojednania.

Pytania: Jak zachowywały się w stosunku do siebie znenawidzone bandy? W jaki sposób Ronja pokazywała i wyrażała swoje zdanie na temat konfliktu pomiędzy Mattisem i Borką? Co myślisz o różnych sytuacjach konfliktowych w Twojej grupie rówieśniczej, w jaki sposób dochodzi do pojednania? Kiedyś, w czasach bez telefonów komórkowych, podobnie jak w filmie, sporne kwestie wyjaśniało się poprzez rozmowę: jak Ty reagujesz w sytuacjach konfliktowych i co robisz, by złagodzić konflikt, wyjaśnić sytuację? Od kogo możesz nauczyć się życzliwości, łagodności i mądrości w reagowaniu na trudne sytuacje?

CC BY-NC-ND: uznanie autorstwa – użycie niekomercyjne – bez utworów zależnych 3.0 Polska

Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).